

రామాను

శ్రీ ధనికొండ హనుమంతరావు

ఎంతకూతరగని ఎండాకాలపు శైలవల్లో రామం వాళ్ల మేనమామగారి పూరుకు క్యాంపువేశాడు. అదో పల్లెటూరు. సామాన్యంగా—పట్టణవాసానికి అలవాటు పడ్డ ప్రతిప్రాణి పల్లెటూరి జీవితాన్ని అనుభవించలేదు. ఎందుకూ అంటే — పల్లెటూరిలో 'రిక్రియేషన్'కు కావలసిన సౌకర్యాలు మొదలయినవి వుండవుగనుక. ఏది ఏలావున్నా రామానికి మొదటలో ఏమీ తోచేది కాదు—కాని, తరువాత బలే కాలక్షేపానికి అవకాశం దొరికింది.

అసలు రామం మేనమామగారి ఇంట్లో మొత్తం మంతా ముగ్గురు మెంబర్లు—ఇస్తోకు, పాడి, రామం ఎక్స్ట్రా అన్నమాట. రామం మేనమామ—వెంకట్రామయ్యగారు వ్యవసాయానికి వెళ్లేవాడు. అత్తగారు వంటపనిలోవుండేది. ఇంక మనరామం ఒక్కడూ మిగిలేవాడు; రామంమేనల్లుడు—ఆ రెండేళ్లకుర్రవాడు అడుకున్నంత సేపు అడుకునేవాడు; ఏమీ తోచకపోతే ఏడ్చేవాడు. ఆ సమయంలో ఆ సత్రకాయను సముదాయించటం రామంపని.

వెంకట్రామయ్యగారిఇంటిప్రక్కనే ఒక కమ్మవారిఇల్లువుంది. ఆఇంటికి, వీళ్లఇంటికి మధ్య ఒక మొండిగోడ అడ్డం. రామం గదిలో కిటికీదగ్గర కూర్చుంటే ఎదురుకుండావున్న—ఆ బి. సి నాటి మొండిగోడ కనిపిస్తావుంటుంది. ఆ గోడనుగురించి మనవాడు స్టడీ చేసేవాడు.

ప్రతిరోజూ ఉదయం 8 గంటలకు ఒక ఇరవై ఏళ్లపడుచు ఆ గోడదగ్గరకు వస్తుంది. మనిషి అందమైనదే! మఱి పల్లెటూరి పిల్లాకాదు—మఱి బస్తీ గొడ్డూకాదు—త్రిశంకు స్వర్గంలోని పిల్ల—అందాము. ఆ మొండిగోడకు అవతలమనిషి నిలుచుంటే సగం మనిషి ఇవతలకు కనిపిస్తుంది. ప్రతిరోజూ వుదయాన

ఆ అమ్మాయి, ఆ గోడకు పిడకలు కొడుతూవుండేది. మన రామం—ఆ అమ్మాయిచేసేపని చూస్తూవుండేవాడు—పోలీసు సార్జంటు కానిస్టేబిల్ డ్రిల్లుచూస్తూ వున్నట్టుగా! ఆ అమ్మాయికూడా కావాలని ఒకగంట సేపు ఆగోడదగ్గర తనపనిని తెమలనిచ్చేదికాదు. కొంటె తనంగా పమిటతో ఆటలాడుతూవుండేది. ఆ అమ్మాయి చూపుల్లోనూ చిరునవ్వుల్లోనూ కూడా కొంటెతనం స్పష్టంగా కనిపిస్తావుండేది. రామం కిటికీదగ్గరనుంచి ఎక్కిరించటం—ఆ అమ్మాయి తిరిగి ఎక్కిరించటం—ఇత్యాది—సైలెంట్ ఫిలింలోని బొమ్మలాగు!

రెండువారాలు గడిచాయి. రామానికి ఆ కమ్మ పిల్లకూ చూపులతోనే ఏదో స్నేహం అంకురించింది. కాని ఆ స్నేహాన్ని వారిద్దరిలో ఎవరూకోడా బయట పెట్టారు కాదు. రామం ఏదన్నా పుస్తకం తెరుస్తే ఆ అమ్మాయి ప్రత్యక్షమయ్యేది. ఏమీతోచక కాలుకాలిన పిల్లిలాగు ఇంట్లో తిరుగుతూవుండేవాడు; లేకపోతే మొండిగోడదగ్గరకు వెళ్లి ఆ అమ్మాయి యేమి చేస్తూ వున్నదో చూసేవాడు. అంతకన్న ఏం చేస్తాడు మఱి?

అనాడు మధ్యాహ్నం భోజనాలయ్యాయి. కరణంగారితో ఏదో మాట్లాడాలని వెంకట్రామయ్య తోకముడిచాడు.

అత్త, రామంతో అన్నది—“వారెళ్లి వారి కోడలు వచ్చిందట. చూసివస్తాను. ఇంట్లో జాగ్రత్తగా వుండు.”

రామం సరే అన్నట్టు తలవూపాడు. అత్త కుర్రవాణ్ణి చంకనుపెట్టుకొని వారెళ్లి వారింటికి వెళ్లింది.

రామానికి యేమీ తోచడంలేదు. ఆ కమ్మ పిల్లనుచూద్దామని దొడ్లోకి పోబోయాడు. ఇంతలోకి “సుబ్బమ్మగారూ!” అని దొడ్లోనుంచి కేకవినిపించింది.

“ఎవరు?” అంటూ రామం దొడ్డి తలుపుతీసి దొడ్డికి ప్రవేశించాడు.

ఇంకెవరు? ఆకమ్మపిల్లే! అంతా ఫిలిం స్టార్ వేషంలోవుంది. రామానికి అనేకభావాలు మనసులో రేకెత్తాయి గాని — ఎటుపోయి ఎటువస్తుందోనని కొంచెం పస్తాయించాడు.

ఆ కమ్మపిల్లే ఉపక్రమించింది.

“సుబ్బమ్మగారు లేరండీ?”

“దేనికి?”

“పనివుంది.”

“నాతో చెప్ప—”

“మితో చెప్పే పనికాదు.”

“ఫరవాలేదు!”

“మితో చెప్పేపని వేరేవుంది. అది ఇప్పుడు కాదు; తరువాత చెప్తాను.”

రామానికి ఏమీ పాలుపోలేదు. ఆ అమ్మాయి మాట్లాడినది, ద్వంద్వార్థంలో వుంది.

“నీ పేరు?”

కమ్మపిల్ల నవ్వుతూ చెప్పింది. “శాంత”

“ఇప్పుడే వస్తుంది; కొంచెం కూర్చో.”

“ఇక్కడ కూర్చుంటే ఎట్లా? పనికావద్దా?”

“నువ్వు చేసే రాచకార్యాలు మించి పోతున్నాయా?”

సరసానికి దిగింది—సంభాషణ!

“అవును కాని... శాంతా!...”

“ఊఁ”

“మీ ఇంట్లో మగవాళ్లెవరూ లేరూ?”

“లేకేం? ఆయన పొలం పనిమీద వున్నారు.”

“మతి నీకు ఏం తోస్తుంది?”

“అందుకనే ఇల్లా వచ్చా!”

“కులాసా కాలక్షేపానికా?”

“అఁ దానికే...”

“నీ కాలక్షేపానికి నేను పనికిరానా?”—

రామం దీనంగా ప్రశ్నించాడు.

“పనికిరాదని—నేను అన్నానా?”—శాంత కొంటేగా జవాబుచెప్పింది, జారిపోతూవున్న పమిటను సర్దుకుంటూ.

రామానికి ఒకవిధమైన ధైర్యంవచ్చింది.

“అయితే నాగదిలో కూర్చోని మాట్లాడుకుందాం—రా”

“ఎవరై నా... చూస్తే...”

“చూస్తే తప్పేమివుంది? అంతా లోకం పోకడే!”

శాంత మాట్లాడలేదు.

“ఏమిటి ఆలోచిస్తున్నావు? ఇంట్లో ఎవ్వరూ లేరు. మఱేం భయం లేదులే...”

రామం శాంత చెయ్యి పట్టుకున్నాడు—అతి మృదువుగా శాంత సున్నితంగా పట్టువిడిపించుకున్నది.

“ఇప్పుడు కాదులేండి—” శాంత అన్నది సిగ్గుతో తలవంచుకొని.

“మఱిప్పుడు?”

“రాత్రికి ఆయన పొలం వెళ్తారు—మా ఇంటికి రండి.”

వెంకట్రామయ్య తిరిగివచ్చి తలుపుకొట్టాడు. శాంతను త్వరగా పంపెయ్యటమే మంచి పనిగా తోచింది—రామానికి పానకంలో పుడకలాగువచ్చిన మామయ్యను మనస్సులో తిట్టుకున్నాడు.

“సరే కాని—శాంతా! రాత్రికి వస్తాను—నువ్వు వెళ్లిపో—ఏం?”

“సరే” అన్నట్టు శాంత తలవూపింది.

రామం, శాంత బుగ్గిలొచ్చాడు.

“ఊఁ” అంటూ దీర్ఘం తీసి—శాంత చిరునవ్వుతో నిష్క్రమించింది.

రామం, శాంతకూ తనకూ జరిగిన సంభాషణను అనేకసార్లు తలుచుకుంటూ, తనకు ప్రీతిగా తామాన్స్ సంభాషించటం ఇదే మొదటిసారిగా తన ఇంట రీడియట్ తెలివితేటలను వృధా పోనియ్యనందుకు సంతోషిస్తూ, తను రాత్రికి ఆడవలసిన నాటకానికి ఇప్పటినుంచే మనస్సులో రిహార్సల్స్ చేసుకుంటూ,

ఇంకేవోవో ఆలోచించుకుంటూ — సాయింకాలం వరకూ గడిపాడు!

సాయింత్రం పొలాలవేపు పికారు బయలు దేరాడు—రామం యేమీతోచక. అక్కడ పోస్టు మాస్టారి అబ్బాయి రాఘవరావు కన్పించాడు. అతను తన క్లాసుమేటేగాని—ఇన్నాళ్లూ వూళ్లోలేడు.

“ఏమోయ్! దర్శనమేకరువయింది—” రామం ప్రశ్నించాడు.

“వూళ్లో లేను. ప్రొద్దునేవచ్చాను.”

ఇద్దరూకలసి, పొలాలమీదనుంచి నచ్చే మైదు గాలిని మేస్తూవెళ్లి—ఒక దిబ్బమీద బిఛాణాపరిచారు. ఏవేవో మాట్లాడుకున్నారు. ఆమాటమీద, యీమాట మీద—యువకరక్తం కాబట్టి ‘తోమాన్స్’ కూడా చర్చనీయాంశమయింది.

“ఎదుగో!—జాగ్రత్తోయ్! మీ ఇంటిప్రక్కనే వున్నాడే రామయ్య.....”

“ఎవరూ?”

“ఊ. ఆ కమ్మయ్యోయ్! ఆయన భార్య వుంది—శాంత. నువ్వు చూడలేదూ?”

“ఊ. ఒకటి రెండుసార్లు చూశాలే!”

రామానికి, రాఘవరావు ఏం చెప్తాడోనని కుతూహలంగావుంది.

“అది పచ్చిరేక్! జాగ్రత్త. దాని వలలో పడ్డా వంటే నీకు తరుణోపాయం లేదు...”

“మనకు అటువంటి విషయాల్లో జోక్యం లేదులే!”—రామం అన్నాడు — అమాయకత్వాన్ని నటిస్తూ.

“అదికాదు; దానిదగ్గర చెప్పరాని సుఖవ్యాధులు వున్నాయి. ఎందుకయినా మంచిదని, నీకు ముందే హెచ్చరిక ఇస్తున్నాను—ఏమీ అనుకోకు.”

రామానికి ఏమి మాట్లాడేందుకూ తోచింది కాదు. తను మధ్యాహ్నమంతా మనస్సులో కట్టుకున్న గాలిమేడలు కూలిపోయాయి; ఆ మధ్యాహ్నం జరిగిన సంగతి, రాఘవరావుకు చెప్పామనుకున్నాడు, కాని, బాగుండదని వూరుకున్నాడు ఇంతలో చీకటిపడటం వల్ల ఎవరి ఇళ్లకు వాళ్లు పరుగున్నారు.

రామం మనస్సేమీ బాగుండలేదు. తనలో రేకెత్తిన వున్నత భావాలన్నిటినీ రాఘవరావు పటా పంచలుచేశాడు. సుఖరోగాలమాట విన్నప్పటినుంచీ రామానికి గుండె జారిపోయింది. క్రిందటిసంవత్సరం, రామం రూమ్మేటు సుఖరోగాలతోపడ్డ అవస్థ, తను వాడికిచేసిన చాకిరీ—ఇత్యాది జ్ఞాపకానికి వచ్చాయి. ఆ సుఖరోగాలకు గురవయ్యాడా రామం అందరికీ అలుసవుతాడు. తనను అందరూ హేళనచేస్తారు. శాంతతో తను ఆమధ్యాహ్నం ఆడిన సరసమంతా— విరసమయింది; తన ప్రయత్నమంతా బూడిదలోపోసిన పన్నీరయింది. కాని, రాఘవరావు తనకు దేవుడల్లే వున్నసంగతి చెప్పటంవల్ల తను ముందుగానే మేలుకో వచ్చును. నిజమే! రాఘవరావు తనకాసంగతి చెప్ప కుండావుంటే అన్యాయంగా దెబ్బతినేవాడు. అయితే తను శాంతను ప్రేమిస్తున్నాడా? లేక దేహసౌఖ్యం కోసం శాంతను కోరాడా? నిజంగా ప్రేమిస్తూవుంటే —ప్రేమకు సుఖరోగాల్ని నెట్టే శక్తిలేదూ? పోనీ తనది ప్రేమయితే నేం—కాకుంటే నేం— ఎవరికి కావాలి? పోని అని తెగించివేస్తే ఇంకేమొ స్తుందో? ఇదే తన ప్రథమ ప్రయత్నం. పరాయి ఇంట్లోకి, అర్ధరాత్రప్పడు తను వెళ్లటం—ఇది బయట పడితే రసాభాస. ఆపిల్ల భర్త కంటపడితే తనకు దేహ శుద్ధి. ఊళ్లో తనకు తాటాకుల కట్టేస్తారు—ఒకటా? అంతా ఆలోచించాడు. మనస్సులో వితర్కించు కున్నాడు. చివరకు, రామం వెళ్లకూడదని నిశ్చయించు కున్నాడు.

రాత్రి భోజనంచేసి పడుకున్నాడన్నమాటేగాని, శాంత సంగతే—ఆమెకు తనుచేసిన వాగ్దానమే— ఆమె సౌందర్యమే—అతని మనస్సులో సినిమా బొమ్మ ల్లాగు తిరిగాయి. రామం మఱోటి ఆలోచించాడు— అయినా ఇంత చిన్న యీడులోవున్న పిల్లదగ్గర సుఖ రోగాలు వుంటాయా? రామం మళ్లీ ఆలోచించాడు— ఆమె కాకుంటేనేం? ఆమె భర్త పోకిరవకూడదూ? ఛత్—మానుకోవటమే మంచిది. రాత్రల్లా ఏవేవో ఆలోచనలతో గడిపాడు. తెల్లగా తెల్లవారి నిద్ర లేచాడు.

అనాడు మధ్యాహ్నం—

వెంకట్రామయ్య పొలం పనిమీద వెళ్ళాడు. అత్తయ్య పొరుగింటికి వెళ్ళింది. రామం దొడ్లోకి వచ్చాడు—ఎందుకో అతనికి తెలియదు. శాంతవచ్చింది—నవ్వుకుంటూ. రామం తెల్లబోయాడు.

“మిమ్మల్ని నమ్ముకుంటే.....”

శాంత విరగపడి నవ్వుతూవుంది.

రామం యేమీ మాట్లాడలేదు.

“రాత్రివస్తానని—వచ్చారు...కాదా?”

ఆమె ఇంకా నవ్వుతూనేవుంది. రామం లేని నవ్వు తెప్పించుకున్నాడు లౌక్యంగా!

“రాత్రి వీలవలేదు—ఏం చెయ్యమంటావు?”

“అవును. ఎందుకు వీలవుతుంది? అంతకన్న ఆమాట అనకుండావుంటే ఎంతో బాగుండేది,”

“అప్పుడే అంతకోపం ఎందుకు?”

“నాకేం కోపం? మీరు ఎందుకు రాలేదో నిజం తెలుసుకుందామని అడిగాను—అంతే!”

తను ఏదన్నా నాకుచెప్పి తప్పించుకుందా మనుకున్నాడు రామం; కాని తరువాత శాంత తనను ఇప్పుడు ఆహ్వానిస్తే? తనకు తప్పని సరవుతుంది. పోనీ నిజం చెప్పివేస్తే? ఏమనుకుంటుందో?

“ఏం—చెప్పరు?”—శాంత దీనంగా అడిగింది.

రామానికి తెలియకుండానే అతని నోటివెంట మాటలు వచ్చేస్తున్నాయి:

“మఱి...నేను...ఒకటి ... అడుగు...తాను ...కాని...నిజం ... చెప్తావా?” — రామం నీళ్లు నమిలాడు.

“అవును—శాంత తలవూపింది.

ఆమె రామం అడిగేదానికి నిరీక్షిస్తూవుంది.

“నీ...దగ్గర ... సుఖ...రోగాలు ... వున్నాయిటగా...?”—రామం అనేకాడు అప్రయత్నంగా. అన్నాక అతనిగుండె పీచుపీచుమన్నది. పొరపాటయిందనుకొని నాలుక కొరుక్కున్నాడు.

శాంత తలవంచుకొని అడిగింది—

“ఎవరు చెప్పారు?”

రామం, తను తిరిగి సమాధానం చెప్పవలసివచ్చి నందుకు నొచ్చుకున్నాడు. గోడమీది పిల్లి వాటంగా సమాధానం ఇచ్చాడు—

“ఎవరయితే నేనే! నువ్వు నిజం చెప్పు.”

“నిజమే! కాని.....”

రామం తను విజయం పొందినట్టుగా తలిచాడు. రాఘవరావుకు మనస్సులో నమస్కారాలు పెట్టు కున్నాడు.

“ఊ...కాని...”

“కాని...మీరు...పురుషులు...కారా?”

దీనికేమి సమాధానం చెప్పాలో రామానికి తోచిందికాదు. సంభాషణ ఇల్లా వస్తుందనుకోలేదు. పురుషుణ్ణి — అంటే —, ఇదేనా నీ పురుషత్వం, అంటుంది. స్త్రీనంటే—తన పరువుపోతుంది. ఏం చెయ్యాలి? రామానికి ఆమెమీద విరక్తి పుట్టింది—ఆమెను త్వరగా అక్కడినుంచి పంపకపోతే తనకు ‘ఎసరు’ వస్తుంది. అత్త వచ్చేవేళయింది—రామం బిత్తరపోయి చూస్తున్నాడు.

“ఏం...మాట్లాడరు?”

“ఏం మాట్లాడాలి?” రామం గంభీరంగా అన్నాడు.

“మీరు పురుషులా? కారా?”—శాంత కచ్చితంగా ప్రశ్నించింది.

అత్తవచ్చి తలుపు కొడుతూవుంది. రామం మాటే కదా—అనుకున్నాడు. నిశ్చయించుకొని సమాధానం చెప్పాడు—

“కాను”

“అయితే స్త్రీవా”—శాంత తిరిగి ప్రశ్నించింది. రామానికి గోరుచుట్టుమీద రోకటిపోటులాగ వుంది. తప్పని సరిగా రామం అన్నాడు—“ఊ..”

“అయితే చేతులకు తొడిగించుకోండి!”—

బుగ్గలు గుంటలుపడేటట్టు, నవ్వుతూ—శాంత వెళ్ళిపోయింది!